

Voorzitter Provinciale Staten van Zeeland
t.a.v. de statengriffier

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Actuele visserijonderwerpen	61385		

Middelburg, 25 mei 2021

Geachte voorzitter,

Middels deze brief stellen wij u op de hoogte van enkele actuele onderwerpen op het gebied van visserij. Wij gaan er van uit hiermee uitvoering te hebben gegeven aan de moties 12 (2019) inzake Brexit in relatie tot de Nederlandse visserij en 20 (2020) inzake pulsvisserij.

Pulsvisserij

Pulsvisserij is een vorm van visserij waarbij platvissen, die op en in de bodem van de zee leven, met kleine elektrische schokjes worden opgeschrikt. De schrikreactie zorgt er voor dat de vis opspringt van de bodem en in het net terecht komt.

Vanaf 2007 wordt op basis van door de EC verleende ontheffingen door Nederlandse schepen gevisd met behulp van deze techniek. Vanaf 2014 vissen 84 Nederlandse kotters met het pulstuig, dat alom gezien werd als een veelbelovende visserijtechniek met belangrijke duurzaamheidsvoordelen.

Het Bestuurlijk Platform Visserij (BPV), een landelijk samenwerkings- en overlegplatform van visserij-overheden waar gedeputeerde De Bat voorzitter van is, heeft zowel schriftelijk als mondeling bij herhaling gewezen op de voordelen van deze vorm van visserij (minder bodemberoering, minder energieverbruik en minder bijvangst) en er zowel op nationaal als Europees niveau voor gepleit deze innovatieve vorm van visserij definitief toe te staan.

Tegenstanders van de pulsvisserij, onder wie met name Franse kustvisseren en de Franse milieu-organisatie Bloom, startten echter een publiekscampagne om de nadelen van de pulsvisserij voor het voetlicht te brengen en wezen op (mogelijke) nadelen van de pulsvisserij, waaronder het effect op micro-organismen.

In april 2019 heeft het Europees Parlement, als slotakkoord van trilaterale onderhandelingen tussen Europese Commissie, de Europese Raad en het Europees Parlement, ingestemd met een verbod op de pulsvisserij. Als gevolg van dit besluit zal pulsvisserij met een overgangperiode tot 21 juli 2021 worden verboden.

Minister Schouten heeft hierop in oktober 2019 het Europees Hof van Justitie verzocht het besluit van het Europees Parlement nietig te verklaren.

Het Europees Hof van Justitie heeft op 15 april jl. het verzoek van de Nederlandse staat afgewezen. Hiermee lijkt op 30 juni 2021 een definitief einde te komen aan de pulsvisserij.

Inmiddels lopen binnen de sector verschillende initiatieven om een alternatief tongtuig te ontwikkelen. Waar wenselijk en mogelijk steunen wij deze initiatieven.

Brexit en Visserij

Op 30 december 2020 hebben de EU en het VK de zg. Brexit-deal gesloten. De verhoudingen tussen de EU en het VK op gebied van visserij is tot het laatste moment een belangrijk gespreksonderwerp geweest. Bij schrijven van 21 december 2020 heeft het BPV haar bezorgdheid uitgesproken over de lopende onderhandelingen richting minister Schouten. De uiteindelijke uitkomst van de deal wordt door de Nederlandse visserij als overwegend negatief ervaren. Hoewel het feit dat de toegang tot de Britse wateren gecontinueerd wordt zonder meer positief is, voelt het weggeven van Nederlands quotum aan Britse vissers in ruil hiervoor onrechtvaardig. Gemiddeld 25% van het Nederlandse quotum wordt afgestaan aan Britse vissers. Van het tongquotum, een voor Zeeuwse vissers belangrijke doelsoort, is 13% overgeheveld naar Britse vissers. Al met al kost deze deal de Nederlandse visserij vele miljoenen euro's op jaarbasis. Ook het feit dat in 2026 nieuwe onderhandelingen tussen het VK en de EU plaats zullen vinden brengt onzekerheid met zich mee.

Inmiddels is gebleken dat de Brexit ook andere (negatieve) gevolgen voor de visserijsector oplevert.

- ***Aanlanding Britse schepen in Nederlandse havens.***

Vanwege de Brexit worden Brits gevlagde kotters nu aangemerkt als vissersvaartuigen uit 3^e landen volgens EU-verordening 1005/2008. Gevolg hiervan is dat deze kotters, overeenkomstig art. 5.2 van deze verordening, uitsluitend nog toegang hebben tot daartoe aangewezen havens in Nederland. Een aantal Nederlandse havens (waaronder Yerseke) mag op grond daarvan geen faciliteiten, waaronder reparatie en onderhoud, aanbieden aan Britse (vissers-)schepen. Op 5 maart jongstleden heeft het BPV hiervoor schriftelijk de aandacht gevraagd van minister Schouten en haar met klem verzocht een oplossing voor dit probleem te bieden. Inmiddels is de regelgeving zodanig gewijzigd dat de havens waarvoor dit door het BPV gevraagd is ook aangewezen zijn voor scheepsonderhoud aan Brits gevlagde schepen.

- ***Import mosselen en andere schelpdieren uit Engeland***

Naast de eigen kweek in de Zeeuwse Delta en Waddenzee, is de Zeeuwse schelpdierhandel in belangrijke mate afhankelijk van import van schelpdieren uit het VK. Circa 20% van de omzet komt daar vandaan. Hoewel de overtuiging was dat deze import na de Brexit-akkoorden in grote lijnen op dezelfde wijze plaats zou kunnen blijven vinden, is inmiddels gebleken dat schelpdieren die afkomstig zijn uit zogenaamde Klasse B- of C-gebieden niet langer volgens de gebruikelijke methode in de EU geïmporteerd mogen worden. Omdat de Zeeuwse schelpdierhandel voor een belangrijk deel van haar grondstoffenvoorziening afhankelijk is van deze import én Zeeuwse bedrijven vaak belangen hebben in Britse schelpdierbedrijven, levert dit een fors probleem op voor de schelpdierhandel. Op verzoek van gedeputeerde De Bat hebben Nederlandse Europarlementariërs deze zaak aangekaart in het Europees Parlement. We zijn in afwachting van de beantwoording van de vragen en volgen de zaak in het belang van de Zeeuwse schelpdierbedrijven nauwgezet.

- ***Brexit en BAR-middelen***

Door de Europese Unie is een fonds ingesteld om het Europese bedrijfsleven te helpen zich aan te passen aan de economische consequenties van de Brexit. Binnen deze Brexit Adjustment Reserve (BAR) is in het voorstel van de Europese Commissie € 600 miljoen gealloceerd voor de visserijsector. De verdeling van dit bedrag tussen de lidstaten vormt nog onderwerp van discussie. Voor de Nederlandse visserijsector wordt op dit moment gesproken over een bedrag van € 115 - € 130 miljoen. Namens het BPV is gedeputeerde De Bat betrokken bij de besprekingen hierover tussen het ministerie LNV en het visserijbedrijfsleven. Hoewel over de meest wenselijke inzet van deze middelen op nationaal niveau in grote lijnen overeenstemming bestaat (zoveel mogelijk tegemoetkoming aan bedrijven die de negatieve gevolgen van de Brexit ervaren) vormt de juridische context waarin dit kan gebeuren een belangrijk punt van aandacht. Met name de staatssteuncriteria vormen een belangrijk aandachtspunt. Hierover wordt inmiddels intensief gesproken met vertegenwoordigers van de EC.

Vissen met de Wind

Op 13 april jl. hebben wij besloten als partner deel te nemen aan het project Vissen met de Wind. In het kader van dit project, waar naast 4 visserij-organisaties ook Wageningen Marine Research aan deelneemt, zal onderzocht worden welke visserijmethoden geschikt zijn om uit te oefenen in een windpark en welke perspectieven er zijn voor de ontwikkeling van (emissiearme) kotters hiervoor. Nadat 2 kansrijke visserijvormen geselecteerd zijn, zal aan de hand daarvan in de praktijk kennis verworven worden over de haalbaarheid deze vormen van visserij in windpark Borsele te beoefenen,

waarbij risico's en vangbaarheid van doelsoorten belangrijke onderzoeksopdrachten vormen. Het project kent een looptijd van 2 jaar en actieve participatie door Zeeuwse vissers.

Pilot Mosselkweek Voordelta

Het volume van de mosselproductie in Nederland vertoont de laatste decennia een dalende trend. De mosselproductie is in de afgelopen 40 jaar gedaald van circa 130 miljoen kg naar 40 miljoen kg per jaar. Overheidsmaatregelen (natuurdoelstellingen, waterveiligheid), een stijgende watertemperatuur en een toename van invasieve exoten vormen de belangrijkste oorzaken hiervan.

Om deze trend te keren start de schelpdiersector een experiment met mosselkweek voor de Zeeuwse kust (de Voordelta). Ter begeleiding van dit project is een Taskforce ingericht waarin wij actief participeren. Deze Taskforce zal de kansen onderzoeken om mosselkweek voor de Zeeuwse kust op te zetten en deze, bij gebleken succes, in de toekomst in de windparken uit te oefenen.

Oesterconvenant

Ten gevolge van natuurlijke vijanden in de vorm van een virus en een roofslak heeft de ook oesterkweek te kampen met grote sterfte en als gevolg daarvan een teruglopende productie.

Om die reden hebben de Nederlandse Oestervereniging, het ministerie LNV en de provincie Zeeland in 2016 een Plan van Aanpak Oesterproblematiek opgesteld. Dit Plan van Aanpak is de afgelopen jaren met succes uitgevoerd. Zo lijkt onder andere een nieuwe vorm van kweek (op zg. tafels) perspectief te bieden. Om het perspectief van deze innovatie verder te verkennen, én mogelijke andere perspectieven in beeld te brengen, is het wenselijk het Plan van Aanpak naar een nieuwe fase te brengen. Hiertoe heeft ons College het initiatief genomen om met de belangrijkste stakeholders te werken aan een toekomstplan voor een duurzame oesterkweek. Hierbij dienen alle belangen, zowel ecologische als economische, te worden gediend. Een externe, onafhankelijke procesbegeleider zal dit proces begeleiden. Wij verwachten eind 2021 resultaten van dit proces te kunnen melden.

Tenslotte

Visserij vormt een wezenlijk onderdeel van de Zeeuwse identiteit én de Zeeuwse economie. De (Zeeuwse) visserijsector staat voor grote uitdagingen. De aanlandplicht, afname van de visbestekken, teruglopende productiecijfers en stikstofproblematiek zijn dossiers die stuk voor stuk een bedreiging vormen voor de continuïteit van de sector. Om deze en andere uitdagingen het hoofd te bieden, geven wij samen met het regionale bedrijfsleven sinds 2019 uitvoering aan de Visserijagenda Zuidwest Nederland. Mede in het kader daarvan voeren wij als college van Gedeputeerde Staten voortdurend overleg met collega-overheden op regionaal, nationaal en Europees niveau én het visserijbedrijfsleven. Binnen het BPV maken wij afspraken over nationale en Europese visserij-onderwerpen en wij participeren in het Strategisch Europees Visserij-overleg (SEVO) waar met Nederlandse Europarlementariërs en visserij-organisaties over Europese visserij-onderwerpen gesproken wordt. Wij zullen ons binnen deze en andere gremia blijvend inzetten voor de belangen van de Zeeuwse visserij.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

U wordt verzocht om in uw correspondentie steeds het zaaknummer te vermelden.